

Regeringens proposition

1979/80:28

om höjning av skatterna på drycker och tobak;

beslutad den 18 oktober 1979.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

INGEMAR MUNDEBO

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att skatterna på drycker och tobak höjs den 27 oktober 1979.

1 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1977:306) om dryckesskatt**

Härigenom föreskrivs att 10 och 11 §§ lagen (1977:306) om dryckesskatt skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

Skatten på spritdrycker och vin utgår med en grundavgift och en procentavgift.

Grundavgiften utgör per liter i fråga om	Grundavgiften utgör per liter i fråga om
--	--

1. spritdrycker 65,5 öre för varje hel volymprocent alkohol,	1. spritdrycker 79 öre för varje hel volymprocent alkohol,
2. starkvin 7 kronor och 75 öre,	2. starkvin 9 kronor 50 öre,
3. lättvin 2 kronor 80 öre.	3. lättvin 3 kronor.

Procentavgiften utgör för spritdrycker 50 procent och för vin 36 procent av detaljhandelspriset.

Med detaljhandelspriset förstås det pris som detaljhandelsbolaget tillämpar vid försäljning över disk, exklusive beloppet av skatt enligt lagen (1968:430) om mervärdeskatt.

11 §

Skatten på malt- och läskedrycker utgår per liter med	Skatten på malt- och läskedrycker utgår per liter med
---	---

45 öre för lagrat lättöl,	52 öre för lagrat lättöl,
1 krona 35 öre för öl,	1 krona 55 öre för öl,
3 kronor 40 öre för starköl,	4 kronor 25 öre för starköl,
60 öre för kolsyrad läskedryck,	69 öre för kolsyrad läskedryck,
37 öre för annan läskedryck.	43 öre för annan läskedryck.

Denna lag träder i kraft den 27 oktober 1979.

2 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1961:394) om tobaksskatt

Häriigenom föreskrivs att 2 § lagen (1961:394) om tobaksskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

2 §²

Nuvarande lydelse

För tobaksvara utgår skatten med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller			
grupp I.....	t. o. m. 1,7	13,5	
" II.....	över 1,7 t. o. m. 3,0	18,0	
" III.....	över 3,0 t. o. m. 5,0	21,5	
" IV.....	över 5,0	30,0	
Cigarretter			
grupp I.....	t. o. m. 0,85	18,0	
" II.....	över 0,85 t. o. m. 1,20	23,0	
" III.....	över 1,20 t. o. m. 1,55	28,0	
" IV.....	över 1,55 t. o. m. 1,90	32,5	
" V.....	över 1,90	37,0	
Röktobak.....		—	74:—
Tuggtobak.....		—	25:—
Snus.....		—	10:50

För cigarrettpapper och cigarretthylsor utgår skatten med 5 öre för varje påbörjad längd av 100 millimeter av ett blad eller en hylsa för framställning av en cigarrett.

¹ Lagen omtryckt 1975:141.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1975:141.

² Senaste lydelse 1977:58.

Föreslagen lydelse

För tobaksvaror utgår skatten med nedan angivna, i förhållande till varans myckenhet bestämda belopp, nämligen:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller			
grupp I.....	t. o. m. 1,7	13,5	
" II.....	över 1,7 t. o. m. 3,0	18,0	
" III.....	över 3,0 t. o. m. 5,0	21,5	
" IV.....	över 5,0	30,0	
Cigarretter			
grupp I.....	t. o. m. 0,85	21	
" II.....	över 0,85 t. o. m. 1,20	26	
" III.....	över 1,20 t. o. m. 1,55	31	
" IV.....	över 1,55 t. o. m. 1,90	36	
" V.....	över 1,90	40	
Röktobak.....		—	74:—
Tuggtobak.....		—	25:—
Snus.....		—	12:—

För cigarrettpapper och cigarretthylsor utgår skatten med 5 öre för varje påbörjad längd av 100 millimeter av ett blad eller en hylsa för framställning av en cigarrett.

Denna lag träder i kraft den 27 oktober 1979.

3 Förslag till
Lag om ändring i lagen (1977:975) med tulltaxa

Härigenom föreskrivs att 22 och 24 kap. lagen (1977:975) med tulltaxa skall ha nedan angivna lydelse.

22 kap. Drycker, sprit och ättika

Anm. För spritdrycker eller viner, vilka införes i den ordning som anges i 18 § 3. lagen (1977:293) om handel med drycker, utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp, räknat för helbutelj om 75 centiliter:

Cognac	81:--
Armagnac, brandy, eau-de-vie och whisky	74:--
Andra spritdrycker, ej hänförliga till tulltaxenr 22.08	64:--
Vin:	
musserande:	
champagne	30:--
annat	21:--
andra slag med en alkoholhalt:	
överstigande 15 volymprocent	24:--
ej överstigande 15 volymprocent	11:--

För spritdrycker eller viner, vilka införes i den ordning som anges i 18 § 4. lagen (1977:293) om handel med drycker, utgår tull med av partihandelsbolaget för alkoholdrycker fastställt belopp, motsvarande:

1. tull enligt vad i 22 kap. sägs;
 2. skatt enligt 10 § lagen (1977:306) om dryckesskatt; samt
 3. mervärdeskatt enligt lagen (1968:430) om sådan skatt.
- För starköl som införes enligt första och andra styckena utgår tull med 6 kronor per liter.

24 kap. Tobak

Anm. För tobaksvaror, vilka införes i den ordning som avses i 1 § andra stycket lagen (1961:394) om tobaksskatt eller i förordningen (1966:394) om rätt för resande m. fl. att införa varor tull- och skattefritt, utgår, om tullfrihet ej åtnjutes, tull med följande belopp:

Varuslag	Vikt för 1 st. gram	Belopp för	
		1 st. öre	1 kg kr.
Cigarrer och cigariller	högst 3	22	
	mer än 3	42	
Cigaretter	högst 0,85	26	
	över 0,85 t. o. m. 1,20	31	
	över 1,20	39	
Andra slag av färdiga tobaksvaror			90:--

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

BUDGETDEPARTEMENTET

 Utdrag
 PROTOKOLL
 vid regeringssammanträde
 1979-10-18

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Bohman, Mundebo, Wikström, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelsohn, Danell

Föredragande: statsrådet Mundebo

Proposition om höjning av skatterna på drycker och tobak

Skatterna på drycker och tobak höjdes senast våren 1977. Sedan dess har prisutvecklingen inneburit att drycker och tobak blivit relativt sett billigare än andra varor och tjänster. En höjning av skatterna på dessa varor är därför motiverad. Jag vill i detta sammanhang erinra om vad jag uttalade i prop. 1976/77:108 om nödvändigheten av att utnyttja prismekanismen som ett aktivt alkoholpolitiskt instrument. Priserna på alkoholdrycker måste vara höga och följa med i den allmänna prisutvecklingen.

Skatt på drycker utgår enligt lagen (1977:306) om dryckesskatt (ändrad senast 1978:126). Skatten på spritdrycker och vin utgår med en grundavgift och en procentavgift, som beräknas på detaljhandelspriset exkl. mervärdeskatt, medan skatten på övriga beskattade drycker utgår med visst belopp per liter. Följande skattesatser gäller f. n.

Dryck	Grundavgift	Procentavgift	Skatt/l
Spritdryck	65,5 öre per liter och volymprocent	50 %	–
Starkvin (över 15 men högst 22 volymprocent)	7 kr. 75 öre per liter	36 %	–
Lättvin (högst 15 volymprocent)	2 kr. 80 öre per liter	36 %	–
Starköl (över 2,8 viktprocent)	–	–	3 kr. 40 öre
Öl (över 1,8 men högst 2,8 viktprocent)	–	–	1 kr. 35 öre
Lagrat lättöl (högst 1,8 viktprocent)	–	–	45 öre
Kolsyrad läskedryck	–	–	60 öre
Annan läskedryck	–	–	37 öre

Konsumentprisindex har under tiden maj 1977–september 1979 stigit med knappt 22 %. Priserna på spritdrycker har under samma tid stigit i växlande omfattning med en volymmässigt sett dominerande höjning i storleksordningen 5–7 %. Enligt min mening bör skattehöjningen nu avpassas så att den tillsammans med prisutvecklingen i övrigt för upp spritdryckerna på ungefär samma nivå som andra varor och tjänster.

I likhet med vad som tidigare har varit fallet bör höjningen även denna gång göras på grundavgiften, som är anknuten till alkoholhalten. Jag anser att grundavgiften för spritdrycker bör bestämmas till 79 öre per liter och volymprocent alkohol. Detaljhandelspriset på de två mest frekventa spritsorterna, Explorer Vodka och Absolut rent brännvin, kommer då att stiga med drygt 9 kr. per helbutelj.

När det gäller vin är prisbilden delvis en annan. Prisutvecklingen för starkvin avviker endast måttligt från den för spritdryckerna medan priserna på flertalet lättviner har stigit betydligt kraftigare, i flera fall starkare än konsumentpriserna i allmänhet. Jag anser att grundavgiften för starkvin bör bestämmas till 9 kr. 50 öre per liter och för lättvin till 3 kr. per liter. En sådan höjning innebär att priset per helbutelj ökar med ca 2 kr. 50 öre när det gäller starkvin och med ca 50 öre när det gäller lättvin.

Vid beräkningen av priseffekterna har beaktats att Systembolaget AB, enligt vad jag har erfarit, avser att sänka sina procentuellt beräknade marginaler.

Försäljningen av starköl har ökat mycket kraftigt efter det att mellanölet slopades. Det finns tecken som tyder på att en stor del av starkölet konsumeras av ungdomar. Jag anser att det bl. a. mot denna bakgrund är motiverat med en något större skattehöjning på starkölet än på spritdrycker och viner och förordar att skatten per liter höjs från 3 kr. 40 öre till 4 kr. 25 öre. Effekten härav på priset för en burk starköl kan beräknas till drygt 50 öre.

I fråga om övriga särbeskattade drycker, öl, lagrat lättöl och läskedrycker, föreslår jag en skattehöjning om ca 15 %. Detta skulle ge följande skattesatser.

Dryck	Skattesats, kr./l	
	f. n.	förslag
öl	1,35	1,55
lagrat lättöl	0,45	0,52
kolsyrad läskedryck	0,60	0,69
annan läskedryck	0,37	0,43

Enligt lagen (1961:394) om tobaksskatt (omtryckt 1975:141, ändrad senast 1977:979) utgår skatt på cigarrer, cigariller, cigarretter, rök- och tuggtobak, snus samt papper och hylsor för cigarretter. Skatten utgår som en viktskatt i fråga om tobak och snus och som en styckeskatt i fråga om cigarrer, cigariller och cigarretter.

Skattesatserna för samtliga tobaksvaror höjdes senast den 14 mars 1977 med ca 15 %.

I fråga om cigarrer, cigariller samt rök- och tuggtobak har utvecklingen under de senaste åren inneburit en konsumtionsminskning. Konsumtionen av cigaretter och snus har däremot ökat. Jag anser att den höjning som nu bör göras av tobaksskatten skall omfatta cigaretter och snus. Höjningen bör bestämmas till 3 öre per cigarett och till 1 kr. 50 öre per kg. snus.

Konsumentpriset på ett 20-paket cigaretter kan vid oförändrade handelsmarginaler beräknas stiga med ca 75 öre till följd av skattehöjningen.

De föreslagna skattehöjningarna innebär, beräknat på nuvarande konsumtion, att statskassan tillförs ytterligare ca 1 450 milj. kr. per år.

Efter samråd med chefen för handelsdepartementet förordar jag att den s. k. schablontullen på alkoholdrycker och tobaksvaror höjs i huvudsaklig överensstämmelse med de nu förordade skattehöjningarna.

För att undvika störningar i distributionen och försäljningen bör de nya skattesatserna för drycker och tobak träda i kraft den 27 oktober 1979. De s. k. schablontullarna bör dock av praktiska skäl höjas först något senare.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att antaga inom budgetdepartementet upprättade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1977:306) om dryckesskatt,
2. lag om ändring i lagen (1961:394) om tobaksskatt,
3. lag om ändring i lagen (1977:975) med tulltaxa.

Med hänsyn till den föreslagna tidpunkten för ikraftträdandet bör regeringen vidare föreslå riksdagen att besluta att förkorta motionstiden till en dag.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.